

Quick scan flora en fauna

Vossenhol 10 Biest-Houtakker

In opdracht van: DLV

9 oktober 2018

Colofon

© 2018 Laneco / DLV

Tekst en samenstelling: R. Eversteijn

Tweede lezer: Ir. D. van Pijkeren

Met medewerking van: -

Projectnummer: 84.03.18

In opdracht van: DLV

Wijze van citeren: Eversteijn, R., 2018. Quick scan flora en fauna Vossenhol 10 Biest-Houtakker.
Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	WETTELIJK KADER.....	7
2.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	7
2.2	WET NATUURBESCHERMING	7
3	TOETSING.....	11
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	11
3.2	NATUURNETWERK BRABANT.....	11
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING.....	11
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	12
3.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTEN.....	12
4	CONCLUSIE.....	19
4.1	NATUURNETWERK BRABANT	19
4.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	19
4.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	19
4.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	19
4.5	CONSEQUENTIES	20
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	22

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan het Vossenhol 10 te Biest-Houtakker in de gemeente Hilvarenbeek, (provincie Noord Brabant) is men voornemens om de bestaande schuur en mestopslag te slopen om daar na ruimte te maken voor het plaatsen van een nieuwe vrijstaande woning. Om dit te realiseren moet voorafgaand aan bestemmingsplanwijziging de ingreep worden getoetst aan de natuurwet- en regelgeving.

Globale ligging plangebied met in het rood de te verwijderen schuur en mestbassin. (ondergrond: Google Earth).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGRENEN

Het plangebied aan het Vossenhol 10 te Biest-Houtakker ligt in het agrarische buitengebied van Biest-Houtakker. Het Vossenhol is een beklinkerde weg in een groene landelijke omgeving met voornamelijk vrijstaande woningen en boerderijen. Het plangebied hoort bij het woonhuis met schuur op het Vossenhol nummer 10 en bestaat

uit een oude koeienstal met daarachter gelegen mestbassin. Aan de achterzijde ligt een zeer open agrarisch akkerbouwperceel. De stal is een uit grotendeels uit hout opgetrokken stal met abc golfplaten dakbedekking. Alleen de westzijde is opgetrokken uit steen. De schuur is enkelwandig, en onder de golfplaten is geen dakbeschot aanwezig. De grond rondom de stal is aan drie zijden bestraat met aan de westkant een strook gras met enkele middelgrote bomen. Om de schuur heen ligt verder veel verharding. Achter de schuur ligt een mestbassin wat verhoogd ligt. De wal ervan is begroeid met klimop. De oevers van het bassin bestaan uit dik plastic, wat deels is overgroeid met klimop.

In de boom achter de schuur is een steenuilenkast aanwezig.

Indrukken van het plangebied (Foto's Laneco).

2 WETTELIJK KADER

2.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Een vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

2.2 WET NATUURBESCHERMING

2.2.1 *Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is geworden. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.2.2 *Onderdeel houtopstanden*

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen 3 jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten de bebouwde kom-boswet liggen
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer
- rijbeplantingen die meer dan twintig bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen

2.2.3 Onderdeel soortbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime (zie paragraaf 2.2.2), als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage 1

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen

- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Soorten van de Vogelrichtlijn:
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:
Dit zijn alle soorten van bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- Nationaal beschermde soorten:
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Als een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Naast beschermde dier- en plantensoorten, moet iedereen voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op een biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 9 maart 2018 heeft ecooloog D. van Pijkeren van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 NATUURNETWERK BRABANT

Het plangebied ligt op ca. 120 meter afstand van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) bij het, "Spruitenstroompje". Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat er geen oppervlakte aan NNB verloren. Gezien de afstand en de lokale aard van de ingreep kunnen negatieve effecten op het NNB worden uitgesloten.

3.3 WET NATUURBESCHERMING –ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ruim één kilometer afstand van het Natura 2000-gebied "Kempenland-West". Door de beoogde ontwikkeling gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. De werkzaamheden zullen slechts een lokaal effect hebben. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de ligging binnen de bebouwde kom, de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Door het verwijderen van de stal wordt de functie als veestal permanent beëindigd. Hierdoor zal de uitstoot ten opzichte van de extra verkeersbewegingen die ontstaan bij een nieuwe woning af nemen. Dit levert een positief effect op de uitstoot van stikstof. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden dan ook uitgesloten.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Er worden geen bomen gekapt. Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

3.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTEN

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.5.1 Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit een stal en een mestbassin op een grotendeels bestraatte ondergrond met daaromheen bewerkte en voedselrijke grond. Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden of op niet intensief beheerde (graan)akkers; dergelijke habitats zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Strikt beschermde plantensoorten worden dan ook niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op strikt beschermde plantensoorten zijn uit te sluiten.

3.5.2 Grondgebonden zoogdieren

In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpus vulpus*) en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren). Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Nationaal beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*), steenmarter (*Martes foina*), waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) en wezel (*Mustela nivalis*) (Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren).

Bunzing is een soort die net als de hermelijn en wezel de voorkeur heeft voor een kleinschalig landschap in de omgeving van water met voldoende dekking zoals hagen, houtstapels en ruigten. Gezien het intensieve gebruik van de oude stal en de afwezigheid van dekking in en rondom de stal en het ontbreken van geschikt water in de omgeving van het plangebied, worden deze soorten niet verwacht. Aanwezigheid van deze soorten wordt dan ook uitgesloten.

In de omgeving is het voorkomen bekend van de steenmarter. Er zijn tijdens het veldbezoek geen sporen en latrines gevonden die op de aanwezigheid van een steenmarter kunnen duiden. Ook is de stal door zijn open karakter niet bijzonder geschikt voor deze soort. Het voorkomen van de steenmarter wordt dan ook uitgesloten.

De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. De aan de westzijde lopende sloot is te steil ingesneden en heeft onvoldoende afwisselende vegetatie om een geschikt habitat te vormen voor de waterspitsmuis. Effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten.

Europees beschermde soort

Van de Europees beschermde zoogdiersoorten is uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van de bever (*Castor fiber*). De bever leeft in de overgangsgebieden van wateren en land, zoals moerassen en langs beken, rivieren en kanalen, waarbij de aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken een vereiste is. Dergelijke habitats zijn niet aanwezig in en direct rondom het plangebied. Effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de archiefgegevens en biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek wordt het voorkomen van niet-vrijgestelde nationaal en Europese beschermde grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde zoogdieren zijn daarom uit te sluiten. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast.

3.5.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal in te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en daarom strikt beschermd in de Wet Natuurbescherming.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de rosse vleermuis en de watervleermuis overwegend boombewonende soorten, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn overwegend gebouwbezonend.

Foerageergebied, vliegroute

De houten stal en mestbassin vormen geen onderdeel van het foerageergebied voor vleermuizen. Ook is de schuur geen onderdeel van een doorgaand lijnelement en daardoor onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen. Effecten op foerageergebied en vliegroutes kunnen worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen

De voornamelijk uit hout opgetrokken stal met abc golfplaten dakbedekking zonder isolatie heeft een open structuur. Doordat de lage stenen muren enkel-steens zijn en van binnen afgestreken, is er geen spouw of andere ruimtes die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen. Ook door het ontbreken van isolatie onder het dak ontstaan er geen geschikte ruimtes voor deze soort. Bovendien zorgen de grote ventilatie openingen over de lengte van de schuur voor grote temperatuurwisselingen waar vleermuizen niet van houden. Aanwezigheid van een geschikte verblijfplaats en effecten op vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

De enkelwandige muren en dakbedekking met ruime openingen naar buiten bieden geen ruimtes voor vleermuizen. (Foto's Laneco)

3.5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten, houtduif (*Columba palumbus*), (huismus (*Passer domesticus*), merel (*Turdus merula*), koolmees, (*Parus major*), steenuil (*Athene noctua*) en wilde eend (*Anas platyrhynchos*) gehoord en gezien. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd.

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Het plangebied vormt geen geschikte omgeving voor de soorten waarvan het nest jaarrond is beschermd zoals de huismus en gierzwaluw (*Apus apus*). De dakbedekking op de stal bestaat uit abc golfplaten dakbedekking zonder isolatie. Huismus zit graag onder de dakpannen of in nesten onder dakgoten. De ruimte onder de golfplaten en de muur is veel te groot Ca. 60 cm. om geschikt te zijn voor een nestplaats voor huismus. Ook is geen dakbeschot aanwezig, waardoor er te weinig ruimte is om een nest te bouwen. Voor de gierzwaluw is de helling van het dak te schuin en zitten er geen geschikte ruimtes op de kopse kanten van de stal. Effecten op deze soorten kunnen worden uitgesloten.

De omgeving van het plangebied vormt het leefgebied van roofvogels als de buizerd en sperwer (*Accipiter nisus*). De bomen naast de stal zijn te laag om geschikt te zijn voor deze soorten. Ook zijn er geen horsten (nesten) aangetroffen in en in de omgeving van het plangebied. Ook vormen de stal en mestbassin geen geschikt onderdeel van het foerageergebied voor deze soorten. Effecten op deze soorten kunnen worden uitgesloten.

In de omgeving is het voorkomen bekend van kerkuil, ransuil (*Asio otus*) en steenuil.

In de spar naast de stal zijn geen roestende individuen of sporen (kalksporen en braakballen) gevonden van ransuil. In de stal zijn enkele kalksporen van kerkuil aangetroffen. Het is niet uit te sluiten dat deze incidenteel de stal bezoekt. De stal vormt echter geen essentieel onderdeel van het leefgebied voor deze soorten en een nestplaats is niet aanwezig. Effecten op ransuil en kerkuil kunnen worden uitgesloten.

De steenuil in de kast. (Foto Laneco)

In de boom achter de stal zit een nestkast voor steenuil. Tijdens het veldbezoek is daar een steenuil aangetroffen. Voor zover bekend wordt deze boom met nestkast niet verwijderd. De sloopwerkzaamheden van de stal zullen buiten de kwetsbare periode van steenuil moeten plaats vinden en bij de werkzaamheden mogen geen verstoringen ontstaan die tot het verjagen van de steenuil leiden.

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied biedt geschikte leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals bijvoorbeeld koolmees en ekster (*Pica pica*). Voor de categorie 5-soorten zijn in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen.

Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van jaar rond beschermde vogelsoorten aangetroffen in het plangebied en deze worden hier ook niet verwacht. Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen kunnen effecten op beschermde vogelsoorten worden uitgesloten.

3.5.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). De ruim ten zuiden van het plangebied gelegen watergang "Het spruitenstroompje" vormt mogelijk een geschikte leefomgeving voor de diverse algemene soorten amfibieën zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), middelste groene kikker (*Pelophylax klepton esculentus*), gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*). In het plangebied zijn echter door de bestrating en onvoldoende dekking niet veel geschikte overwinteringsgebieden. Van deze algemeen voorkomende amfibieënsoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast.

Naast de algemeen voorkomende beschermde soorten is uit de omgeving van het plangebied ook het voorkomen bekend van kamsalamander (*Triturus cristatus*), poelkikker (*Rana Lessonae*) en vinpootsalamander (*Lissotriton helveticus*). (Van Delft & Schuitema, 2005; Creemers & Van Delft, 2009; www.ravon.nl).

Het voortplantingswater van de kamsalamander bestaat voornamelijk uit groot diep stilstaand geïsoleerd water. Soms in poelen en vijvers met voedselarm water en voldoende oever- en waterbegroeiing. In het plangebied is een plastic mestbassin gevuld met water aanwezig. De randen van plastic zijn echter te steil en te glad om geschikt te zijn voor amfibieën in en uit het mestbassin te klimmen. Ook is er geen geschikt landbiotoop in de vorm van landschapselementen zoals hagen en singels aanwezig rondom het bassin aanwezig. De aanwezigheid van kamsalamander kan worden uitgesloten.

De poelkikker is in staat om grote afstanden af te leggen zal mogelijk langstrekkend kunnen voorkomen. De habitat van de poelkikker bestaat uit hogere zandgronden of laag dynamische plekken in het rivierengebied en is voornamelijk te vinden in vennen met voedselarm water. De poelkikker is in minder voedselrijk water te vinden mits de waterkwaliteit goed is en er een rijke begroeiing aan oever- en waterplanten aanwezig is. Dergelijke habitats komen in het plangebied niet voor. Effecten op deze soort kan worden uitgesloten.

Het voortplantingswater van de vinpootsalamander bestaat uit zwak/zure wateren als permanente vennen, plassen en bospoelen. De landhabitat bestaat uit bossen en heidegebieden in de buurt van het voortplantingswater. De soort zal volledig open gebieden als agrarische gebieden mijden. Van de vinpootsalamander is bekend dat deze niet ver buiten het voortplantingswater (maximaal 200 meter) wordt aangetroffen. Vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater in en in de omgeving van het plangebied wordt de aanwezigheid van vinpootsalamander niet verwacht.

Het plangebied zelf biedt door de grote afstand naar nabij gelegen geschikt voortplantingswater, geringe dekking en bestrating geen geschikte winterverblijfplaats voor deze soorten. Effecten op beschermde amfibieënsoorten worden daarom niet verwacht.

Conclusie

Door het ontbreken van een geschikt voortplantingswater en landbiotoop in het plangebied wordt de aanwezigheid van amfibieën niet verwacht. De nabij gelegen mestbassin gevuld met water is te steil en te glad om geschikt te zijn voor amfibieën om deze te bereiken en de stal en omgeving daarvan is grotendeels bestraat zonder geschikte dekking. Effecten op amfibieën kan worden uitgesloten.

3.5.6 Reptielen

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen), dergelijke situatie ontbreken in het plangebied. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat, worden er geen reptielen binnen het plangebied verwacht. Effecten op reptielen kunnen dan ook worden uitgesloten.

3.5.7 Vissen

Wegens het ontbreken van een watergang in het plangebied zijn effecten op eventueel beschermde vissoorten uit te sluiten.

3.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig.

Uit de omgeving is het voorkomen bekend van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) (www.verspreidingsatlas.nl) Deze soort leeft in watergangen met een goed ontwikkelde watervegetatie. Dergelijke watergangen bevinden zich niet in, of in de omgeving van het plangebied. Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

4 CONCLUSIE

Aan de Vossenhol 10 te Biest-Houtakker is men van plan om een stal met daar achtergelegen mestbassin te verwijderen om zo ruimte te maken voor een nieuwbouwwoning. Voor deze werkzaamheden plaatsvinden, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 NATUURNETWERK BRABANT

Het plangebied ligt direct nabij de Natuurnetwerk Brabant (NNB). Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan NNB verloren. Door de bouw van een enkele woning en het stopzetten van veeteelt zal er een afname van uitstoot aan stikstof zijn. Negatieve effecten op de NNB worden uitgesloten.

4.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ruim één kilometer afstand van het Natura 2000-gebied "Kempenland-West". Door de voorgenomen ontwikkeling gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. De werkzaamheden, van beperkte omvang en van tijdelijke aard, zullen slechts een lokaal effect hebben. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trilling, ammoniak en stikstof, op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de ligging, de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Door het definitief stoppen met veeteelt in ruil voor een enkele nieuwbouwwoning is er sprake van een afname van uitstoot van stikstof. Dit heeft een positief effect op de nabij gelegen Natura-2000 gebied.

4.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Er worden geen bomen gekapt. Het onderdeel houtopstanden van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

4.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

Voor een aantal mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomende nationaal beschermde soorten zoals egel, haas, konijn, ree, vos, muizen en spitsmuizen, geldt een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Tijdens het velbezoek is de aanwezigheid van steenuil aangetoond. Nesten van steenuil zijn het jaarrond beschermd. Buiten het broedseizoen wordt het nest gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats. De werkzaamheden dienen buiten de kwetsbare periode van steenuil plaats te vinden. Dit is van januari tot half juli. Tijdens de werkzaamheden moeten er voldoende maatregelen worden genomen om verstoring van de vaste rust- en verblijfplaats van steenuil te voorkomen en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming. Geadviseerd wordt de lokale uilenwerkgroep te betrekken en de plannen en planning met hen te bespreken.

Op basis van het veldbezoek, de verspreidingsgegevens, de aanwezige habitattypen en biotooppeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten zijn van de (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde soorten, vaste rust- en verblijfplaatsen plangebied voorkomende beschermde soorten is dan ook niet nodig.

4.5 CONSEQUENTIES

Er zijn maatregelen nodig om verstoring van de steenuilenkast te voorkomen. Werkzaamheden (sloop en nieuwbouw) moeten buiten het kwetsbare seizoen worden uitgevoerd (januari tot half juli). Eventueel kan tijdelijk een extra kast elders worden opgehangen als uitwijkmogelijkheid in de winter. Overleg met de lokale uilenwerkgroep is aan te bevelen.

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - werkzaamheden, zoals graafwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, starten buiten het voortplantingsseizoen (april – augustus);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.6 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Er wordt aanbevolen om de nieuwbouw van de woningen geschikt te maken voor vleermuizen door het aanbrengen van 2 cm brede open stootvoegen op minimaal 2,5 meter hoogte in bij voorkeur de zuidelijke spouwmuur (niet boven ramen en deuren) of een houten wand met een kierende plank;
- Ook kan worden gedacht aan het geschikt maken van het pand voor huismussen door het 1-2 dakpannen hoger plaatsen van vogelschroot;
- Door de nokpannen 3 cm. te laten oversteken en de boeiboorden er onder op te ruwen, wordt het dak ook geschikt voor de gierzwaluw.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Delft, J.J.C.W. & W. Schuitema, 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Stichting RAVON, Nijmegen.

Websites:

<http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>

www.ravon.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren

www.vleermuis.net

www.vogelatlas.nl